

Семинар № 3

Використання податкових пільг фізичними особами, які здійснюють пенсійні внески на користь близьких родичів

Приклад № 7¹: Андрій Бідний вирішив здійснювати пенсійні внески до відкритого НПФ на користь своєї дружини Марини Бідної у розмірі 200 грн. на місяць. А М. Бідна, уклавши окремих пенсійний контракт з НПФ, самостійно сплачує пенсійні внески на власну користь у сумі 70 грн. на місяць, додатково до внесків, які сплачує її чоловік. Роботодавець М. Бідної не здійснює пенсійних внесків на користь М. Бідної.

7.1. Оподаткування фізичної особи – вкладника НПФ, який здійснює внески на користь своєї дружини (оподаткування А. Бідного).

У цьому випадку відповідно до абзаців п'ятого та шостого пп. 5.3.5 ст. 5 Закону України “Про податок з доходів фізичних осіб” А. Бідний не має права включати до свого податкового кредиту суму сплачених ним на користь дружини пенсійних внесків. Отже, він може здійснювати пенсійні внески на користь М. Бідної виключно за рахунок свого чистого доходу (після сплати податку на доходи фізичних осіб та обов'язкових платежів).

7.2. Оподаткування фізичної особи – учасника НПФ, на користь якого здійснює внески до НПФ близький родич (оподаткування М. Бідної).

Відповідно до пп. 5.3.5 ст. 5 Закону України “Про податок з доходів фізичних осіб” М. Бідна має право скористатися податковою пільгою у зв'язку із сплатою пенсійних внесків на власну користь до НПФ і може віднести на податковий кредит суму пенсійних внесків, що не перевищує 570 грн. на місяць (див. приклад № 3 семінару 1). У даному випадку вона включити до податкового кредиту всю суму зроблених внесків – 70 грн. на місяць.

Крім того, згідно з абзацом сьомим пп. 5.3.5 ст. 5 Закону України “Про податок з доходів фізичних осіб” М. Бідна має право включити до свого податкового кредиту також і суму внесків, сплачених на її користь чоловіком, у розмірі, що не перевищує 50% від суми місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженої на 1,4 та округленої до найближчих 10 грн. у розрахунку за місяць (у 2005 р. – не більше 285 грн. на місяць). При цьому, загальний розмір податкового кредиту не може перевищувати 570 грн. (пп. “а” пп. 5.3.5 ст. 5 Закону України “Про податок з доходів фізичних осіб”). На податковий кредит М. Бідної вже віднесено суму у розмірі 70 грн., які М. Бідна сплачує на власну користь самостійно. Тому М. Бідна має право віднести на податковий кредит ще $570 - 70 = 500$ грн. Отже, вся сума пенсійних внесків, сплачувана на користь Марини Бідної її чоловіком (200 грн.), може бути у повному обсязі віднесена на податковий кредит Марини Бідної.

Таким чином, розмір оподатковуваного доходу А. Бідного не зменшиться, а оподатковуваний дохід Марини Бідної зменшиться на 270 грн. ($200 + 70$). При цьому Марина Бідна спочатку сплатить податок на свої доходи у вигляді зарплати у повному обсязі (включаючи ті 70 грн., які вона сплатить до НПФ), а потім за результатами року переплачені податки будуть повернуті їй через механізм податкового кредиту (цей механізм викладено у прикладі № 3 семінару 1). В результаті, М. Бідній повернуть суму переплачених податків у розмірі $270 \times 13 / 87 = 40,34$ грн. у розрахунку за місяць.

Приклад № 8. Андрій Бідний продовжує здійснювати внески на користь своєї дружини Марини Бідної до відкритого НПФ у розмірі 200 грн. на місяць. А у Марини Бідної суттєво підвищилася зарплата, і вона вирішила збільшити свої внески на власну користь до НПФ з метою зменшення своїх податків на зарплату. Вона вирішила сплачувати пенсійні

¹ Приклади 1-6 було розглянуто у попередніх семінарах.

внески на власну користь у розмірі 500 грн. на місяць, додатково до внесків, які сплачує на її користь її чоловік у розмірі 200 грн.

8.1. Оподаткування фізичної особи – вкладника НПФ, який здійснює внески на користь своєї дружини (оподаткування А. Бідного).

У цьому випадку відповідно до абзаців п'ятого та шостого пп. 5.3.5 ст. 5 Закону України “Про податок з доходів фізичних осіб” А. Бідний не має права включати до свого податкового кредиту суму сплачених ним на користь дружини пенсійних внесків. Отже, він може здійснювати пенсійні внески на користь М. Бідної виключно за рахунок свого чистого доходу (після сплати податку на доходи фізичних осіб та обов’язкових платежів).

8.2. Оподаткування фізичної особи – учасника НПФ, на користь якого здійснює внески до НПФ близький родич (оподаткування М. Бідної).

Відповідно до пп. 5.3.5 ст. 5 Закону України “Про податок з доходів фізичних осіб” М. Бідна має право скористатися податковою пільгою у зв’язку із сплатою пенсійних внесків на власну користь до НПФ і може віднести на податковий кредит суму пенсійних внесків, що не перевищує 570 грн. на місяць. У даному випадку вона включить до податкового кредиту всю суму зроблених внесків – 500 грн. на місяць.

Крім того, згідно з абзацом сьомим пп. 5.3.5 ст. 5 Закону України “Про податок з доходів фізичних осіб” М. Бідна має право включити до свого податкового кредиту також і суму внесків, сплачених на її користь чоловіком. При цьому, загальний розмір податкового кредиту у Марини Бідної не може перевищувати 570 грн. (відповідно до пп. “а” пп. 5.3.5 ст. 5 Закону України “Про податок з доходів фізичних осіб”). На податковий кредит М. Бідної вже було віднесено суму у розмірі 500 грн. які М. Бідна сплачує на власну користь самостійно). Отже, М. Бідна має право віднести на податковий кредит ще $570 - 500 = 70$ грн. Її чоловік Андрій Бідний сплачує на її користь 200 грн., що перевищує 70 грн. Отже, на податковий кредит Марини Бідної може бути віднесена не вся сума пенсійних внесків, сплачувана на її користь чоловіком, а лише 70 грн.

Таким чином, розмір оподатковуваного доходу А. Бідного не зменшиться. А оподатковуваний дохід Марини Бідної зменшиться на 570 грн. При цьому Марина Бідна спочатку сплатить податок на свої доходи у вигляді зарплати у повному обсязі (включаючи 500 грн., які вона сплатила до НПФ), а потім за результатами року сума переплачених податків буде повернута їй через механізм податкового кредиту (цей механізм викладено у прикладі № 3 семінару 1). В результаті, М. Бідній повернуть суму податкового кредиту у розмірі $570 \times 13 / 87 = 85,17$ грн. у розрахунку за місяць.

Проілюструємо наведені приклади в таблиці:

№	Пенсійні внески до НПФ, грн./міс.	Фізичні особи	Податковий кредит, грн.	Оподатковуваний дохід, грн.	Податок з доходів фізичних осіб, грн.
7	А. Бідний за дружину 200 грн.	А.Бідний	не змінився	не змінився	не змінився
	М. Бідна за себе 70 грн. <i>Разом 270 грн.</i>	М.Бідна	збільшився на 270 грн.	зменшиться на суму податкового кредиту 270 грн.	зменшиться на 40,34 грн. у розрахунку за місяць
8	А. Бідний за дружину 200 грн.	А.Бідний	не змінився	не змінився	не змінився
	М. Бідна за себе 500 грн. <i>Разом 700 грн.</i>	М.Бідна	збільшився на 570 грн.	зменшиться на суму податкового кредиту 570 грн.	зменшиться на 85,17 грн. у розрахунку за місяць